

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

06.07.2020 № 400

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
13 жовтня 2020 р.
за № 999/35282

**Про затвердження Порядку безперервного професійного
навчання аудиторів**

Відповідно до частини сімнадцятої статті 19 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Порядок безперервного професійного навчання аудиторів, що додається.
2. Департаменту методології бухгалтерського обліку та нормативного забезпечення аудиторської діяльності в установленому порядку забезпечити:
подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України;
оприлюднення цього наказу.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Воробей С.І.

Міністр

С. Марченко

ПОГОДЖЕНО:

Т.в.о. Голови
Державної регуляторної служби України

О. Мірошніченко

Виконавчий директор
Інспекції із забезпечення якості

О. Канцуров

ПОРЯДОК

безперервного професійного навчання аудиторів

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає форми, види, обсяг, тривалість, умови та порядок контролю за проходженням аудитором безперервного професійного навчання.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

безперервне професійне навчання аудиторів - участь аудиторів у заходах з метою забезпечення професійного розвитку, підтримання на високому рівні та удосконалення практичних навичок з аудиту і набуття нових теоретичних знань за напрямками, визначеними частиною другою статті 19 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі - Закон);

освітні заходи - навчання аудиторів за програмами, розробленими професійними організаціями аудиторів та/або бухгалтерів, юридичними особами, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, а також за розробленими аудиторськими фірмами програмами, які визнані професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів.

Інші терміни вживаються у значеннях, визначених Законом.

3. Відповідно до частини шістнадцятої статті 19 Закону аудитор має дотримуватися вимог щодо безперервного професійного навчання.

4. Безперервне професійне навчання аудиторів ґрунтується на таких принципах:

вільний вибір аудитором форм і видів безперервного професійного навчання;

конкурентного середовища у сфері надання послуг з безперервного професійного навчання аудиторів.

5. Мінімальний обсяг, тривалість безперервного професійного навчання аудитора становлять 120 годин протягом трьох років поспіль за накопичувальною системою, але не менше 20 годин на рік. При цьому має бути забезпечено диференціацію видів безперервного навчання аудиторів.

II. Форми та види безперервного професійного навчання аудиторів

1. Аудитори можуть проходити безперервне професійне навчання за різними формами та видами відповідно до цього Порядку.

2. Формами безперервного професійного навчання аудиторів є: очна, заочна і дистанційна. Форми безперервного професійного навчання аудиторів можуть поєднуватися.

3. Основними видами безперервного професійного навчання аудиторів є:

освітні заходи;

короткострокові заходи, передбачені пунктом 4 цього розділу;

інші заходи, передбачені пунктом 5 цього розділу.

4. Безперервне професійне навчання аудитора може здійснюватися шляхом участі в таких короткострокових заходах:

у конференціях, семінарах та інших заходах, організованих Міністерством фінансів України, Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, Аудиторською палатою України, професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів;

у заходах, організованих Національним банком України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Державною службою фінансового моніторингу України, контролюючими органами, з питань бухгалтерського обліку, оподаткування, аудиту та фінансового моніторингу;

у науково-практичних конференціях з питань бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту з публікацією тез;

у міжнародних заходах з питань бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

у семінарах, практикумах, вебінарах, тренінг-програмах з питань бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту.

Обсяг та тривалість проходження безперервного професійного навчання аудиторів шляхом участі у короткострокових заходах визначаються відповідно до фактичної тривалості навчання в годинах, але не більше ніж 20 годин на рік, на підставі підтверджуючих документів.

5. Іншими заходами з безперервного професійного навчання є:

публікації у вигляді монографій, підручників чи навчальних посібників з питань аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування (у рік їх видання), видані одноосібно або у співавторстві;

публікації у національних та міжнародних фахових виданнях з питань аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування обсягом не менше 0,5 авторського аркуша (у рік їх видання);

безпосередня участь у підготовці проектів нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку та аудиту, які розробляються Міністерством фінансів України, Національним банком України, Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, Аудиторською палатою України;

викладання у закладах вищої освіти, у юридичних особах, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, професійних організаціях аудиторів та/або бухгалтерів предметів з бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту.

Проходження безперервного професійного навчання аудиторів у заходах, зазначених в абзацах другого-п'ятому цього пункту, визнається в обсязі не більше 20 годин на рік.

Також іншими заходами з безперервного професійного навчання є:

успішне складання аудитором будь-якого окремого іспиту під час отримання кваліфікації або диплома (сертифіката), що підтверджується відповідним документом професійних організацій, сертифікат (диплом) яких свідчить про високий рівень відповідних знань, перелік яких затверджує Рада нагляду за аудиторською діяльністю Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю відповідно до Закону;

виконання аудитором, який є членом Асоціації присяжних сертифікованих бухгалтерів (Association of Chartered Certified Accountants - ACCA) або Американського інституту сертифікованих громадських бухгалтерів (Association of International Certified Professional Accountants - AICPA), або Інституту присяжних бухгалтерів Англії і Уельсу (The Institute of Chartered Accountants in England and Wales - ICAEW), програми постійного професійного розвитку (Continuing Professional Development - CPD);

отримання аудитором вченого ступеня доктора філософії або доктора наук за напрямом, визначеним частиною другою статті 19 Закону (у рік отримання).

Проходження безперервного професійного навчання аудиторів у заходах, зазначених в абзацах восьмому-десятому цього пункту, визнається в обсязі 40 годин на рік.

III. Особи, які можуть проводити освітні заходи

1. Освітні заходи можуть проводити:

1) юридичні особи, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, та включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи,- для всіх аудиторів;

2) аудиторські фірми, що розробили власні програми безперервного професійного навчання, визнані професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів, та включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи з безперервного професійного навчання аудиторів,- для своїх співробітників;

3) професійні організації аудиторів та/або бухгалтерів, включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи з безперервного професійного навчання аудиторів,- для своїх членів.

2. Юридичні особи, які можуть проводити освітні заходи, мають відповідати таким вимогам:

наявність розроблених програм освітніх заходів (не менше двох);

розміщення на власному вебсайті плану освітніх заходів, інформації про викладачів та експертів;

створення методичного забезпечення для програм освітніх заходів.

3. Для відповідності вимогам, визначеним у пункті 2 цього розділу, юридичні особи подають до Інспекції із забезпечення якості Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (далі - Інспекція) такі документи в паперовій або електронній формі у порядку, визначеному законодавством:

заяву про наміри проводити освітні заходи;

копію установчого документа юридичної особи;

розроблені програми освітніх заходів (не менше двох);

інформацію про наявність методичного забезпечення для програм освітніх заходів за напрямом, видами та обсягом (кількістю) матеріалів;

інформацію про викладачів та/або експертів, залучених для проведення освітніх заходів;

інформацію про матеріально-технічну базу, яка може бути використана для проведення освітніх заходів.

4. Інспекція вносить до порядку денного найближчого засідання Комісії з атестації питання розгляду відповідності юридичної особи, яка має намір проводити освітні заходи, вимогам, встановленим пунктом 2 цього розділу.

5. За результатами розгляду документів юридичної особи Комісія з атестації приймає рішення про відповідність такої юридичної особи вимогам для проведення освітніх заходів або вмотивоване рішення про невідповідність таким вимогам, у тому числі у разі подання документів, зазначених у пункті 3 цього розділу, у неповному обсязі.

6. Інспекція на підставі рішення Комісії з атестації включає юридичних осіб, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, який оприлюднюється на офіційному вебсайті Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

7. Аудиторські фірми, які мають намір проводити освітні заходи з навчання своїх співробітників за власними програмами, визнаними професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів, до початку проведення таких заходів інформують про це Комісію з атестації та подають через Інспекцію такі документи в паперовій або електронній формі у порядку, визначеному законодавством:

розроблену програму (програми) освітніх заходів;

лист (інший документ) професійної організації - члена Міжнародної федерації бухгалтерів про визнання відповідності програми (програм) стандартам професійної організації з безперервного професійного навчання аудиторів та міжнародним стандартам освіти Міжнародної федерації бухгалтерів;

інформацію про наявність методичного забезпечення для програм освітніх заходів за напрямками, видами та обсягом (кількістю) матеріалів.

8. Професійні організації аудиторів та/або бухгалтерів, які мають намір безпосередньо проводити освітні заходи своїх членів, до початку проведення таких заходів інформують про це Комісію з атестації та подають через Інспекцію такі документи в паперовій або електронній формі у порядку, визначеному законодавством:

копію установчого документа юридичної особи;

розроблені програми освітніх заходів (не менше двох);

інформацію про наявність методичного забезпечення для програм освітніх заходів за напрямками, видами та обсягом (кількістю) матеріалів;

інформацію про викладачів та/або експертів, залучених для проведення освітніх заходів;

інформацію про матеріально-технічну базу, яка може бути використана для проведення освітніх заходів.

9. За результатами розгляду документів аудиторської фірми, яка може проводити освітні заходи за власними програмами, визнаними професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів, або професійної організації аудиторів та/або бухгалтерів Комісія з атестації у разі виявлення подання у неповному обсязі документів, зазначених у пунктах 7, 8 цього розділу, або наявності у цих документах неповної або недостовірної інформації повертає їх без розгляду із зазначенням причин такого повернення, які підлягають виконанню.

Після усунення обставин, які стали причиною повернення документів без розгляду, аудиторські фірми, які можуть проводити освітні заходи за власними програмами, визнаними професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів, або професійні організації аудиторів та/або бухгалтерів можуть подати відповідні документи повторно.

10. Інспекція за результатами розгляду Комісією з атестації документів аудиторської фірми, яка може проводити освітні заходи за власними програмами, визнаними професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів, або професійної організації аудиторів та/або бухгалтерів включає аудиторські фірми, які можуть проводити освітні заходи за власними програмами, визнаними професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів, та професійні організації аудиторів та/або бухгалтерів до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, який оприлюднюється на офіційному вебсайті Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

11. Для забезпечення якості проведення освітніх заходів юридичні особи, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, аудиторські фірми, що розробили власні програми безперервного професійного навчання, визнані професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів, професійні організації аудиторів та/або бухгалтерів через кожні три роки подають за два місяці до спливу трирічного строку, починаючи з дати оприлюднення відповідної інформації на офіційному вебсайті Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, документи, зазначені в пунктах 3, 7, 8 цього розділу, для розгляду Комісією з атестації.

Комісія з атестації розглядає подані документи протягом 60 календарних днів з дня їх отримання.

У разі подання документів, зазначених в пунктах 3, 7, 8 цього розділу, у неповному обсязі або їх неподання у встановлений строк юридичні особи, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, аудиторські фірми, що розробили власні програми безперервного професійного навчання, визнані професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів, професійні організації аудиторів та/або бухгалтерів підлягають виключенню з переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи.

12. Неправомірні рішення Комісії з атестації, її дії або бездіяльність, що обмежують чи порушують права юридичних або фізичних осіб, можуть бути оскаржені до Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю або до суду.

13. Програма освітнього заходу має містити інформацію про її тему (напрямок, найменування), зміст, обсяг, тривалість, що встановлюється в годинах, форму безперервного професійного навчання, місце (місяць) проведення освітнього заходу, очікувані результати навчання.

14. Обсяг, тривалість освітнього заходу визначаються відповідно до його фактичної тривалості в годинах без урахування самостійної роботи.

15. За результатами участі в освітньому заході аудитор видається документ про проходження безперервного професійного навчання, порядок видачі та обліку якого визначає особа, яка проводила відповідний освітній захід.

16. У документі про проходження освітнього заходу мають бути зазначені:

повне найменування особи, яка проводила освітній захід;

тема (напрямок, найменування), обсяг, тривалість освітнього заходу;

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) аудитора;

дата видачі та обліковий запис документа;

найменування посади (за наявності), прізвище, ініціали (ініціал) особи, яка підписала документ, та її підпис.

IV. Порядок контролю за проходженням аудитором безперервного професійного навчання

1. Аудитор забезпечує контроль за власним проходженням безперервного професійного навчання за різними формами і видами та зберігає підтверджувальні документи про його проходження.

2. Перевірку дотримання вимог щодо безперервного професійного навчання аудиторів, які є співробітниками суб'єктів аудиторської діяльності, здійснюють Інспекція щодо суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, та Аудиторська палата України щодо суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності (крім суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес) під час проведення перевірки з контролю якості аудиторських послуг.

3. Контроль за безперервним професійним навчанням аудиторів, які не є співробітниками суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, здійснює Аудиторська палата України відповідно до цього Порядку.

4. Контроль Аудиторською палатою України за дотриманням вимог щодо безперервного професійного навчання аудиторів, які є співробітниками аудиторських фірм, що розробили власні програми безперервного професійного навчання, визнані професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів (крім тих аудиторських фірм, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності), та включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, а також тих аудиторів, які є членами професійних організацій аудиторів та/або бухгалтерів, включених до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, здійснюється через такі аудиторські фірми та професійні організації аудиторів та/або бухгалтерів відповідно, зокрема інформація про проходження безперервного професійного навчання подається один раз на три роки ними до Аудиторської палати України.

5. Аудитори, які не є співробітниками суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, не є співробітниками аудиторських фірм, що розробили власні програми безперервного професійного навчання, визнані професійними організаціями - членами Міжнародної федерації бухгалтерів (крім тих аудиторських фірм, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності), та включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, не є членами професійних організацій аудиторів та/або бухгалтерів, включених до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, повинні самостійно один раз на три роки подавати до Аудиторської палати України звіт про проходження безперервного професійного навчання з копіями підтверджувальних документів.

6. За недотримання вимог щодо безперервного професійного навчання до аудиторів може застосовуватися одне зі стягнень, встановлених частиною шостою статті 42 Закону.

7. Для цілей контролю за дотриманням вимог щодо безперервного професійного навчання аудиторів до трирічного періоду безперервного професійного навчання аудиторів не зараховується період з дати введення в дію Закону до набрання чинності цим Порядком, та, відповідно, стягнення до аудиторів не застосовуються.

**В.о. директора
Департаменту методології
бухгалтерського обліку
та нормативного забезпечення
аудиторської діяльності**

Л. Гапоненко

Публікації документа

- Офіційний вісник України від 30.10.2020 – 2020 р., № 85, стор. 90, стаття 2750, код акта 101363/2020

